

2. Конституція України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/print144290075856_5801

3. Постанова КМ України «Про затвердження Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015-2017 роки» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/265-2015-%D0%BF>

УДК 347.63

Соціальні виміри прав дітей та молоді Social dimensions of the rights of children and youth

Сердюк Н.А.

*(Голова Київської міської організації “Асоціація українських правників”,
кандидат юридичних наук, доцент, доцент Київського національного
лінгвістичного університету)*

Проголошений останнім часом курс реформ щодо становлення нашої країни вимагає чіткого бачення перспективи України та розробки цілої низки певних завдань, спрямованих на реалізацію визначеної мети – утвердити національну конкурентоспроможність, забезпечити стійкий соціально-економічний розвиток і високі стандарти життя громадян. У сучасних умовах трансформації світу одними з ключових завдань державної влади у сфері внутрішньополітичної безпеки є подолання диспропорцій у соціально-гуманітарній сфері за рахунок створення економічних і соціальних умов для зростання народжуваності, обмеження відтоку населення за кордон та забезпечення відповідності освітніх послуг перспективним потребам суспільства і держави у трудових ресурсах необхідної кваліфікації. В першу чергу, ці завдання стосуються саме проблем соціалізації молоді в Україні. Відповідно до законодавства “соціальне становлення молоді – процес різнобічного включення молоді в життєдіяльність суспільства як системи, сприйняття її як елементу цієї системи”[1]. Це інтенсивний, з огляду на вік, процес сприйняття та засвоєння знань, правил та норм життя у суспільстві, пошуки відповідного до власних ідеалів місця у соціумі, адаптація до виконання у ньому певної соціальної ролі.

З цією метою, вже сьогодні, повинні працювати державні освітні, культурні, побутові програми для молоді, та програми щодо її участі у виробництві. Молодь в першу чергу має здобувати освіту [2]. При створенні сім’ї держава зобов’язана надати молодим людям житло. Це необхідна умова – елемент середовища для “створення” молодятами потомства, крім того процес виховання людини не можливий і не допустимий без матеріальної бази і умов, що забезпечують її фізичний, інтелектуальний і духовний розвиток. Сьогодні в Україні діє Державна програма забезпечення молоді житлом на 2013 – 2017 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2012 р. № 967, відповідно до якої молоді громадяни України мають можливість придбати житло у кредит на пільгових умовах але, нажаль, за певних обставин не всі молоді сім’ї можуть нею скористуватися.

Необхідно надавати житло молоді, яка бажає створити сім’ю, в кредит, в якості авансу за майбутнє потомство та слід оформляти документально для розуміння молодими людьми відповідальності і серйозності їх рішення одружитися [3]. Надалі, зі зростанням сім’ї, житлові умови необхідно поліпшувати, до створення навіть родової садиби. Молодь та суспільство повинні мати спільні зобов’язання матеріальної відповідальності за отриманий “кредит довіри”.

Розвитком інституту сім’ї повинні займатися не тещі і свекрухи, а відповідні державні й суспільні інститути. Без міцної родини не буде міцної держави, оскільки сім’я має надзвичайно важливе значення для людини, оскільки в ній вона живе в оточенні “найближчих” людей, які можуть і зрозуміти, і вибачити, і підтримати, допомогти “стати на ноги” й знайти свій шлях у житті.[4,5] Ніхто не може замінити дитині її рідну матір чи батька, їхньої безмежної любові, теплоти й добра. Тому не випадково з давніх-давен

вважалася обов'язковою найбільша шана до батьків, яка знайшла своє відображення і в релігійних заповідях, і в народних піснях, і в поетичних творах. А одним з найбільших нещасть завжди вважалося сирітство. Тільки в сім'ї може вирости здорова, добра, розумна, щаслива людина.

Але не тільки для дітей, а й для дорослих шлюб і сім'я мають надзвичайно важливе значення. З ними пов'язані всі прояви любові, святість та щастя материнства або батьківства, і можливість прожити своє життя не тільки для себе, а й для інших, розкрити все багатство своїх почуттів і духовних сил, отримати найбільшу радість неформального спілкування. Підтвердженням цього може бути той факт, що смертність серед людей, які не мають сім'ю, значно перевищує смертність серед людей сімейних.

В наш час, шлюби не обов'язкові, не створюються сімейні майнові комплекси, які є базовою умовою матеріального благополуччя сімей. У такий бездуховній сім'ї немає основи. Тобто втрачається поняття сімейного вогнища, родового гнізда. Це породжує думки про безглуздість спільного буття в широкому спектрі – залишаючи лише єдиний інтерес – секс, але і він сьогодні приймає гіпертрофовані форми проституції, одностатевих стосунків, педофілії, стадності.

У масштабах держави це веде до виродження патріотизму – зникає місце, яке потрібно захищати від ворогів. Натомість стає лежбищем, яке легко змінити за несприятливих обставин. Молодь користується один одним, не зв'язуючи себе сімейними зобов'язаннями по відтворенню майбутніх поколінь. Ідеологія вільного кохання, культивована у молоді призведе до того, що дітей не буде в масових масштабах. Таким чином, молодь прийде в майбутнє, якого не буде, а буде старість і порожні робочі місця, на яких нікому буде працювати, наслідком стануть злидні, знедолення, черствість суспільства до проблем старості, але вже нічого буде міняти [6].

У літньому віці виникнуть інші потреби, але матеріальна база не буде створена – виникне гуманітарна катастрофа, якої поки ще ніхто не бачить. Крім того, наша держава бере зовнішні позики, в яких наступне покоління буде просто втоплено. Держава впроваджує в життєдіяльність суспільства принципи, засновані на конкуренції, але це підходить для спортивних змагань, а для сім'ї і людського роду потрібні принципи общинності, компліментарності, соборності, інтеграційного усвідомленого духовної взаємодії [7]. Розвитку цих страшних процесів сприяє духовна спустошеність суспільства, що погодилося на модель економіки, сформовану ринковими-олігархами – бездуховними особистостями, у яких основою є прибуток [8].

Духовну молодь, як майбутнього господаря країни, не можна виховати без поваги, уважного ставлення до її нагальних потреб і вимог, без допомоги їй у вирішенні її проблем, без створення матеріальних комплексів, що її розвивають, без духовного виховання. Тому необхідно широко залучати ЗМІ до запобігання злочинності серед неповнолітніх, пропаганди здорового способу життя, поваги до загальнолюдських цінностей, а також підвищення рівня правової культури. Державна переорієнтація ЗМІ, насамперед телебачення, з акцентування на продукцію, що містить елементи агресії та насильства, на пропаганду кращих зразків національно-культурного і мистецького здобутку. В такому випадку молодь стане гідним продовжувачем справ старшого покоління і вдячним правонаступником.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» від 05.02.1993 р. № 2998-ХІІ / <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2998-12>.
2. Сердюк Н. А. Проблеми реформування освіти і науки в процесі становлення соціальної держави в Україні. – Київ, Соціологія права. Науково-практичний журнал, 2016 № 1-2 (16-17). – С.103-109.
3. Карлсон А. Общество-Семья-Личность: Социальный кризис Америки. Альтернативный социологический подход/ Перевод с английского под ред. проф. А. И. Антонова. М.: Изд. Дом «Грааль», 2003. – 284 с.
4. Ситник Г. Національні цінності як основа прогресивного розвитку особистості, суспільства і держави // Вісн. НАДУ. – 2004. – Вип. 2. – С.369-374.
5. Общество: государственность и семья. М.: Изд-во “Общественная инициатива”, 2005. – 156

с.

6. Доклад о мировом развитии 2003 года. Устойчивое развитие в меняющемся мире. Преобразование институтов, рост и качество жизни. – М.: Весь Мир, 2003. – 255 с.
7. Политика доходов и качество жизни населения/ Под ред. Н.А. Горелова. – СПб.: Питер, 2003. – 653 с.: ил. – (Серия «Учебное пособие»).
8. Одум Г., Одум Э. Энергетический базис человека и природы. / пер. с англ. – М.: Изд-во «Прогресс», 1978. – 379 с.

УДК 343.121.5

**Правові проблеми захисту інтересів дітей, що постраждали у результаті
незаконного переміщення через кордон
The illegal movement of children across the border**

Суходольська А.А.

(аспірантка НПУ ім. М.П. Драгоманова)

**Науковий керівник – доктор юридичних
наук, академік Національної академії правових
наук України, професор В.В. Костицький**

На сучасному етапі розвитку нашої країни із відкриттям кордонів набувають актуальності шлюби наших громадян з громадянами інших країн. З'являється потреба в захисті наших громадян в реалізації права на батьківство, опіку і піклування на міжнародному рівні.

На сьогодні в Україні діють міжнародні договори, засоби захисту прав дитини та батьків серед яких слід виокремити такі: Конвенція про права дитини (ратифікована Україною 27 лютого 1991 року) [1], Конвенція про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей (ратифікована Україною 11 січня 2006 року) [2], Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства (ратифікована Україною 20 червня 2012 року) [3], Європейська конвенція про здійснення прав дітей (ратифікована Україною 3 серпня 2006 року) [2].

На національному рівні право на батьківство, материнство та опіку і піклування регулюється Сімейним кодексом України. Оскільки у правовій практиці виникають проблеми, пов'язані із порушенням законодавства та необхідністю відновлення прав дітей, важливим є комплексний підхід до врегулювання цих сфер суспільного життя. Проблеми усиновлення врегульовані Цивільним та Сімейним кодексами України, постановою Кабінету Міністрів України № 952 від 10.07.2006 року, яка визначає порядок виконання Конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей (Далі – Конвенція). Дана Конвенція запровадила правовий механізм повернення дитини у разі порушення права особи на здійснення права на опіку (піклування).

Конвенція діє і застосовується тільки у тих державах, які підписали і ратифікували її. Також, слід наголосити що вона застосовується до досягнення дитиною 16 років, якщо з часу незаконного переміщення пройшло не більше одного року та у разі порушення одного з батьків права на здійснення опіки (піклування).

Серйозною перешкодою у поверненні дитини до постійного місця проживання є труднощі доведення факту незаконного переміщення дитини через кордон. Як показує практика розгляду таких справ у судах, нерідко один з опікунів (піклувальників) обманним шляхом вивозить дитину за кордон, маючи дозвіл законного опікуна (піклувальника) на обумовлений короткий термін перебування дитини за кордоном для оздоровлення, лікування, відвідання родичів одного з батьків та інші.

Також зазначимо, що законодавець з метою захисту інтересів дитини встановив короткі терміни судового розгляду таких справ - 6 тижнів від дня відкриття судового провадження. Однак на практиці розгляд цих справ до прийняття рішення може